

מ"ת 20846/06/13 - מוחמד שוויקי נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים
לפני כב' השופט י' נועם

מ"ת 20846-06-13 מדינת ישראל נ' מוחמד שוויקי (במעצר)

המבקש

מוחמד שוויקי (במעצר)
ע"י ב"כ עו"ד י' קמר

נגד

המשיבה

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

החלטה

הבקשה

1. לפניי בקשה לעיון חוזר בהחלטת בית-המשפט (כב' השופט כ' מוסק) מיום 11.7.13, בדבר מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו בתפ"ח 20827-06-13. בכתב-האישום הואשם המבקש בעבירות שלהלן: רצח - לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - החוק); שיבוש הליכי משפט - לפי סעיף 244 לחוק; השמדת ראיה - לפי סעיף 242 לחוק; והפרת הוראה חוקית - לפי סעיף 287(ב) לחוק. על-פי הנטען בכתב האישום, המבקש והמנוחה קיימו מערכת יחסים רומנטיים ותכננו להתארס, אך האירוסין בוטלו לאור החשש שעל המבקש יוטל עונש מאסר במסגרת הליך פלילי שהיה תלוי ועומד נגדו אותה עת. לאחר ביטול האירוסין, החליטה המנוחה להתארס עם אדם אחר, דבר שהעלה את חמתו של המבקש. חמתו עלתה עוד יותר, כאשר נודע לו שלמנוחה מערכת יחסים רומנטית עם אדם נוסף, ואז קיננה בו המחשבה לרצחה. על-פי הנטען, ביום 4.5.13 יצר המבקש קשר עם המנוחה, ביקש לאסוף אותה ברכבו והצטייד בכפפות. הוא הסיע אותה ברכבו לכיוון ואדי נאר, שבאיזור קו התפר, שם הטיח בה את חשדותיו על קשריה עם אחרים. הוא עטה כפפות על ידיו, אחז בצווארה של המנוחה וחנק אותה במשך מספר דקות עד שנפחה את נשמתה. הוא נטל מתיקה שני מכשירי טלפון ניידים ותליון שנתן לה בשעתו כמתנה. לאחר מכן, הוציא את גופתה מהרכב, גרר אותה למרחק של מספר מטרים והשאירה בשטח. בכתב-האישום פורטו אירועים נוספים שביצע המבקש, בעניין העבירות הנוספות של שיבוש הליכי משפט, השמדת ראיה והפרת חוקית.

2. ההחלטה בדבר מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים ניתנה בהסכמת בא-כוחו דאז של המבקש, עו"ד זילברברג, אשר הודיע לבית-המשפט, כי קיימת הסכמה "למעצרו של המשיב עד תום ההליכים, תוך שמירת הזכות לטעון

נגד המעצר, מבלי שנצטרך להוכיח נסיבה לעיון חוזר, כיוון שמדובר בתיק עב כרס "...". משמעות ההסכמה האמורה הייתה למעשה - היעדר מחלוקת, נכון לאותה עת, בדבר קיומן של ראיות לכאורה נגד המבקש. אקדים ואציין, כי תשתית הראיות לכאורה התבססה בעיקרה על הודאה מפורטת של המבקש בביצוע הרצח כמפורט בכתב-האישום, שהושמעה באוזניו של מדובב משטרתי ואשר תועדה בהקלטה. ההליכים בתיק העיקרי טרם הסתיימו. התקיימו בו כ-30 דיונים, המתועדים במלמעלה מ-2,000 עמודי פרוטוקול, והוגשו במסגרתו מוצגים רבים. במרבית תקופת המעצר הממושכת, אשר הוארכה מעת לעת בבית-המשפט העליון בהסכמת המבקש, היה המבקש נתון במאסר במסגרת גזר-הדין שהוטל עליו בת"פ (ת"א) 11532-07-12, בגין הרשעתו בעבירות של שוד מזוין וקשירת קשר לביצוע פשע. בסמוך לאחר שחרורו של המבקש מהמאסר בתיק האחרון, הגיש הלה את הבקשה הנדונה לעיון חוזר. בבקשה טוען המבקש, כי קמה עילה לעיון חוזר בעניין מעצרו עד לתום משפטו, זאת לנוכח חולשת הראיות - הן הראיות לכאורה בעת הגשת כתב-האישום והן הראיות שנשמעו, ולאור חלוף הזמן מאז מעצרו. הצדדים השמיעו טיעוניהם בבקשה בעל-פה; ובנוסף הוגשו על-ידם בהמשך (אגב הפנייה לראיות ולאסמכתאות) - טיעונים משלימים בכתב מטעם המבקש, טיעוני תגובה של המשיבה וטיעוני תשובה של המבקש. יוער במאמר מוסגר, כי היקף הטיעונים בעל-פה ובכתב היה ניכר יחסית, ובפרט אלו של המבקש, זאת לנוכח השלב המתקדם שבו מצוי התיק העיקרי, וריבוי טענותיו של ב"כ המבקש בעניין דלות התשתית הראייתית והכרסום הממשי בעוצמת הראיות לכאורה.

הטענות בדבר הכרסום בתשתית הראיות לכאורה

3. המבקש טוען, כי הראיות לכאורה בעת הגשת כתב-האישום, והתשתית הראייתית כיום, לאחר שמיעת חלק לא מבוטל מן הראיות, אינן מבססות סיכוי סביר להרשעה. טענותיו בעניין זה כפולות: הוא טוען הן לחולשת הראיות לכאורה עוד בעת הגשת כתב-האישום, והן ובעיקר לכרסום בראיות תוך כדי ההליך המשפטי. עם זאת, בבקשתו הדגיש ב"כ המבקש, כי העילה העיקרית לעיון חוזר בבקשה, בכל הנוגע לתשתית הראייתית, היא כרסום משמעותי בראיות לכאורה במהלך שמיעת הראיות; ולמעשה מיקד את בקשתו בשינוי הנסיבות בעניין התשתית הראייתית מאז מתן ההחלטה בדבר מעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. וכך ציין בבקשתו בעניין זה: "המבקש יטען, כי הניח תשתית נרחבת לביסוס טענתו בדבר כרסום גדול ומשמעותי בסיכויי ההרשעה. מעבר לשינויים כבדי משקל ומשמעות בין 'הראיות לכאורה' לבין מה שבאמת הוצג לבית המשפט, הוספנו והראנו כי גם קיימות ראיות פוזיטיביות שמפריכות את האפשרות ש'הודייתו' משקפת מעשה שבאמת עשה. מלבד 'הודייתו', לא רק שאין בתיק זה כל ראיה פוזיטיבית אחרת להוכחת אשמתו, אלא אפילו קיימות ראיות לרוב המזימות טענה זו של המאשימה ... אותן ראיות לכאורה שהמשיבה ביססה עליהן את טענותיה בבקשה למעצר עד תום ההליכים, ולאחר שעברו את 'כור ההיתוך' של חקירות נגדיות, השתנו באופן מהותי ומאיינות כל סיכוי להרשעה".

עיקר מסד הראיות לכאורה ותמצית המחלוקת

4. את תשתית הראיות לכאורה מבקשת המשיבה לבסס על הודאת המבקש שנמסרה לפני מדובב, לפיה רצח את המנוחה כמפורט בעובדות כתב-האישום. לטענת המשיבה, מדובר בראיה מרכזית ועיקרית, שלה מתווספות ראיות לכאורה תומכות ומחזקות, כאשר המכלול הראייתי מקים סיכוי סביר להרשעת המבקש בביצוע הרצח. בגדרן של ראיות החיזוק והתימוכין, מונה ב"כ המשיבה, בין-השאר, את הראיות הבאות: ראיות המצביעות על כך שהמבקש נפגש עם המנוחה, עת יצאה ממוקום עבודתה ביום היעלמותה; פלטי תקשורת סולרית, המצביעים לכאורה על הימצאות המבקש באזור שבו בוצע הרצח; פריטים שנמצאו בידי המבקש, אשר לטענת המשיבה ניטלו מהמנוחה ביום הרצח - שני טלפונים ניידים של המנוחה שנמצאו בחדרו של המבקש במהלך חיפוש, ותליון של המנוחה שנמצא בסלון ביתו בחיפוש נוסף שנערך בביתו; וכן "שקרי נאשם" בשלבים הראשונים של החקירה המשטרתית - עת טען שלא נפגש עם המנוחה ביום היעלמותה, ושעה שטען בחקירתו הראשונה כי נטל את מכשירי הטלפון מהמנוחה כשבוע לפני היעלמותה, ורק לאחר שעומת עם ראיות הסותרות את גרסתו אישר כי לקח אותם ממנה ביום ההיעלמות. לטענת ב"כ המשיבה, ראיות אלו, שהיו עוד בעת מתן ההחלטה בדבר מעצרו של המבקש עד לתום ההליכים, מקימות סיכוי סביר להרשעתו ברצח המנוחה, ובמהלך שמיעת הראיות לא חל בעניין כרסום ראייתי שיש בו כדי לשנות את המסקנה האמורה. ב"כ המבקש טוען, כאמור, כי חל כרסום ניכר ומשמעותי בסיכויי ההרשעה, באופן המקים עילה לשחרורו של מרשו ממעצרו. אפנה תחילה לסקירת הראיות בעניין הודאתו של המבקש באוזני המדובב; ובהמשך אתייחס לטענות הצדדים בעניין המסד הראייתי האמור.

ההודאה לכאורה באוזני המדובב

5. המסד הראייתי העיקרי שעליו נסמך האישום, עניינו הודאה לכאורה של המבקש בביצוע הרצח באוזניו של מדובב משטרת, כאשר שיחותיו עם המדובב הוקלטו. במהלך השיחות, הודה המבקש בביצוע הרצח, כמתואר בכתב-האישום. המבקש טען במשפטו בתיק העיקרי לאי-קבילות אמרותיו בחקירה - הן בשיחות עם המדובב והן באמרות שנגבו על-ידי החוקרים; שכן לגרסתו, כל המהלך החקירתי היה נגוע בפגמים המקימים עילה לפסול את מכלול אמרותיו. ההרכב הדין בתיק העיקרי (כב' סגן הנשיא י' צבן והשופטים ר' פרידמן-פלדמן ור' כרמל) קיים "משפט זוטא" בעניין זה, ובהחלטה מפורטת מיום 13.1.15, המקיפה כ-34 עמודים, דחה את הטענות וקבע כי כל אמרותיו של המבקש בחקירה - קבילות. בשיחות עם המדובב - כעולה מהתמלילים וכמפורט בהחלטת ההרכב במשפט הזוטא - תיאר המבקש, בהרחבה ובפירוט רב, כיצד תכנן את הרצח והוציאו אל הפועל, וגולל את סיפורו מתחילתו ועד סופו. במהלך הדו-שיח בין השניים, מסר המבקש גרסה שלמה, ובה פרטים רבים. הוא תיאר את קורותיו עם המנוחה - כיצד הכירה לפני כחמש

שנים, חיזר אחריה וביקש את ידה; כיצד גילה את הקשר שלה עם אחרים ועקב אחריה; וכיצד תכנן את הרצח והוציאו אל הפועל. באשר לרצח, ציין כי עטה כפפות על ידיו, חנק את המנוחה באמצעות ידיו, השליך את גופתה בזירה, נטל את הטלפון הנייד שלה ודאג שלא יוותרו טביעות אצבע בזירה. עוד תיאר המבקש בשיחותיו עם המדובב את תחושותיו - הן לפני האירועים, הן בזמן הרצח והן לאחר מכן. בנוסף ציין המבקש בשיחותיו עם המדובב, כי תפסו בביתו את הטלפונים הניידים של המנוחה.

כפי שעולה מהחלטת ההרכב בתיק העיקרי, במשפט הזוטא העיד המדובב במשך מספר ישיבות, וטען, בין-השאר, כי לא ידע פרטים על האירוע, פרט לעצם החשד של רצח בחורה, וכי כל הפרטים נמסרו לו על-ידי המבקש, ולא נודעו לו מפיהם של החוקרים. הוא הכחיש טענות שונות שהועלו כלפיו במהלך החקירה הנגדית, בדבר מניפולציות שהפעיל על המבקש, או איומים שהשמיע כלפיו. גם המבקש העיד במשפט הזוטא, וטען, בין-השאר, כי הופרו זכויותיו כנחקר; וכי השמיע את הדברים באוזני המדובב מחמת לחצים שהופעלו עליו ורצונו לרצות את המדובב, שממנו פחד ואשר מנע ממנו שינה. לדבריו, כל הפרטים שמסר אודות ביצוע הרצח, היו בדויים, ומקורם, בין-השאר, בעדויות שמיעה ובמידע שקיבל ממקורות שונים, ובכללם דברים שקרא בעיתון ובפייסבוק, וכן באינפורמציה שקיבל מהמדובב. בהחלטה במשפט הזוטא דחה ההרכב את טענות המבקש, וקבע כי אמרותיו קבילות כראיה - הן ההודעות שנמסרו לחוקרים והן הדברים שסיפר למדובב.

עיקר טיעוני המבקש בעניין תשתית הראיות לכאורה והכרסום בה

6. באשר להודאה לכאורה של המבקש באוזני המדובב, טוען ב"כ המבקש, כי למרות שההודאה נתקבלה בשלב זה כקבילה, הרי שהיא מהווה תוצר של ניסיונות ממושכים מצד המדובב לגרור את המבקש להודאה ולהכשילו, אגב מסירת פרטים על-ידי המדובב, שמקורם בחוקרים; ומכל מקום - משקלה של ההודאה דל ביותר, ואף אינו מתיישב עם ראיות נוספות. באשר לדלות משקלה של ההודאה לכאורה, ציין ב"כ המבקש, בין-השאר, כי אין בהודאה פרטים ייחודיים ומוכמנים, ויש בה בקיעים רבים, סתירות פנימיות ואף פרכות אל מול ראיות נוספות. לדבריו, הודאתו של המבקש, לפיה חנק את המנוחה בידיו שעטו כפפות, כלל אינה מתיישבת עם סיבת המוות כפי שנקבעה על-ידי הפתולוג, עד התביעה ד"ר זייצב, אשר ציין כי המוות נגרם מ"תעלת חנק", כתוצאה מכריכת חפץ אלסטי סביב צווארה של המנוחה.

בהקשר זה יצוין, כי בחוות הדעת הראשונית ציין הפתולוג שמותה של המנוחה נגרם מחנק, באמצעות "חפץ אלסטי" שגרם ל"תעלת לחץ" בצוואר. בהמשך החקירה, כאשר נדרש הפתולוג על-ידי החוקרים להתייחס לגרסת המבקש בהודאתו, לפיה חנק את המנוחה בידיו, ציין הפתולוג במכתבו לחוקרים, כי "תעלת הלחץ בצוואר מתיישבת עם

הפעלת לחץ על הצוואר באמצעות חפץ אלסטי, כגון שולי הרעלה (שנמצאה בצווארה) או חפץ דומה"; וכי "היעדר סימני חבלה אחרים על צווארה של המנוחה לא שולל הפעלת לחץ באמצעות כף יד/כפות הידיים, במיוחד כשבין כף היד/כפות הידיים, נמצאת שכבת בגד (במקרה הנדון, הרעלה)". בעדותו בבית-המשפט ציין הפתולוג, בין-היתר, כי כוונתו הייתה שהלחץ בוצע באמצעות ידיים שמתחו את החפץ האלסטי, במובחן מחניקה באמצעות אצבעות, והוסיף כי לא שלל שהדבר נוצר מהרעלה, שכן זו עטפה את הצוואר. ב"כ המבקש טוען, כי מכתבו של הפתולוג לחוקרים, היה בגדר חוות-דעת "משופצת", ש"הוזמנה" על-ידי המשטרה, בעקבות הודאתו של המבקש, לפיה חנק את המנוחה בידיו; וכי מכל מקום - המומחה אישר בבית-המשפט, כאמור, שחניקה באמצעות הידיים לא הייתה אמורה להשאיר את הסימנים שנמצאו על צווארה. לפיכך, לשיטתו של ב"כ המבקש, הודאתו של מרשו באוזני המדובר על אופן חניקתה של המנוחה באמצעות ידיו, הופרכה בעדות הפתולוג בדבר מנגנון גרימת המוות. עוד טוען ב"כ המבקש, כי הודאת מרשו גם מופרכת בראיות נוספות, ובין-השאר - עובדת מציאת גופתה של המנוחה, כאשר מכנסיה מופשלים וחולצתה מורמת, דבר המעורר חשד כי בטרם נחנקה למוות נעשה ניסיון לתקוף אותה מינית. לטענת ב"כ המבקש, לאור המשקל הראייתי הדל של הודאת המבקש, ואי-התיישבותה עם הראיות הנוספות, בפרט על-רקע הכרסום הראייתי הנטען בעקבות שמיעת הראיות, אין סיכוי סביר להרשעת המבקש; וכלשונו של ב"כ המבקש בהשלמת סיכומיו בכתב - "הסיכוי שבית המשפט יקבע ... כי מדובר בהודיה שמשקפת את מה שבאמת עשה המבקש, הנו אפסי", שכן סיכויי ההרשעה "לא רק קלושים אלא גם מופרכים". בהקשר זה, הוא שב והדגיש, כי הודאת המבקש באוזני המדובר היא הראיה העיקרית והמרכזית המפלילה את המבקש, כאשר ליתר הראיות אין כל ערך מפליל של ממש.

7. מכאן ליתר טענותיו של ב"כ המבקש בעניין תשתית הראיות לכאורה.

בכל הנוגע למפגש של המבקש עם המנוחה לאחר שיצאה ממקום עבודתה, גורס ב"כ המבקש, כי אין בכך משום נדבך ראייתי מפליל, שכן המפגש לא היה שנוי במחלוקת עם תום חקירתו של המבקש. לכך מוסיף ב"כ המבקש, כי טענת המשיבה לפיה לאחר המפגש לא נראתה המנוחה עם אדם אחר, מופרכת בהודעותיהם של עדים - שיעידו מטעם המבקש בפרשת ההגנה - לפיהן נראתה המנוחה עת נסעה באוטובוס משער שכם ואף שוחחה בטלפון נייד. באשר לאיכון הימצאותו של המבקש בסמוך למקום מציאת הגופה, גורס ב"כ המבקש, כי מדובר ב"איכון רחב" שאינו מדויק, ולא ניתן להסיק ממנו מסקנות לחובת מרשו, שכן ממילא מאשר המבקש כי היה בקרבת הזירה, שהנה שטח מבונה צפוף ורווי אוכלוסייה - מקום שבו הוא נהג להימצא.

בעניין הימצאותם בביתו של מכשירי הטלפון הנייד, השייכים כביכול למנוחה, טוען ב"כ המבקש, כי בהודעותיו

בחקירה אישר המבקש שנטל מהמנוחה בעת המפגש ביניהם את מכשירי הטלפון שנתן לה בשעתו כמתנה, זאת משנתברר לו באותו מפגש כי יחסיהם באו לידי סיום; ועל-כן מציאת המכשירים בביתו נטולת כל משמעות ראייתית לחובתו, בזיקה ליריעת המחלוקת. לגבי התליון, שלטענת המשיבה היה על המנוחה ביום היעלמותה, ואשר נמצא בביתו של המבקש, גורס ב"כ המבקש, כי לא הוכח כל סימן ייחודי לגבי אותו תליון, אם בכלל ענדה אותו המנוחה ביום שבו נעלמה; ומכל מקום, זיהוי התליון על-ידי אחותה ואמה של המנוחה, הנו חסר משקל, שכן האם ציינה בהודעתה הראשונה במשטרה שאין מדובר בתליון של המנוחה, ורק בהמשך שינתה את גרסתה, לאחר שבתה הדריכה אותה בביתה והנחתה אותה, על-פי הנטען, לומר שמדובר באותו תליון. בהקשר זה, בדבר מגמת האם והאחות לסבך את המבקש, הוסיף וטען ב"כ המבקש, כי לבני משפחתה של המנוחה אינטרס להפליל את המבקש, מתוך ציפייה לקבל פיצויים.

בהתייחסו ל"שקרי הנאשם", טען ב"כ המבקש, כי אמנם המבקש מסר בתחילת חקירתו במשטרה פרטים כוזבים בנושאים שונים, עת הרחיק עצמו הן מאזור הזירה והן מקיומו של מפגש עם המנוחה עם סיום עבודתה. ואולם לגרסתו, המבקש נתן הסברים מניחים את הדעת לפשר הפרטים הכוזבים, כאשר לא רצה לחשוף את העובדה שהגיע למקום עבודתה של המנוחה, אגב הפרת תנאי "מעצר בית" בתיק אחר, ושעה שחשש כי אם יאשר שנפגש עם המנוחה, תסבך אותו עובדה זו בתיק הרצח; ומכל מקום, אין בשקרים כדי לסבך את המבקש בעבירה המיוחסת לו, בפרט כאשר מדובר באישום כה חמור בעבירת רצח, ושעה שהראיה לכאורה העיקרית - ההתוודות באוזני המדובב - דלת משקל.

באשר למסירת הטלפון של המבקש לאדם אחר, שאוזכרה בהודאתו לפני המדובב, טוען ב"כ המבקש כי על-פי הראיות הדבר נעשה הואיל והטלפון של אותו אדם התקלקל. בכל הנוגע להודאת המבקש, לפיה מסר את רכבו לשטיפה, הדגיש ב"כ המבקש כי הרכב נמסר ליעקב שוויקי כשבועיים וחצי אחר היעלמות המנוחה; וכי למרות שעל-פי דו"ח של חוקר אודות האזנה לשיחה בין השניים, אשר במהלכה אמר המבקש ליעקב "תשטוף טוב", הרי שעל-פי עדותו של האחרון נשטף הרכב ביוזמתו שלו, ולא של המבקש. ביחס למניע הרומנטי שעמד ביסוד ביצוע הרצח, הנוגע ליחסיה של המנוחה עם אדם אחר, כעולה לכאורה מהודאת המבקש באוזני המדובב, מציין ב"כ המבקש, כי מניע זה לא אושר בעדותו של אותו אדם - קומבאר.

המבקש אף מפנה לראיות שבכוונתו להשמיע בפרשת ההגנה, ולשיטתו יש להביאן בחשבון בהערכת סיכויי ההרשעה, ובין-היתר - ראיות המפריכות את הטענה לפיה המבקש היה האחרון שראה את המנוחה. בהקשר זה טוען ב"כ המבקש, כי נתחוויר שישנם עדים שראו את המנוחה נוסעת באוטובוס, וכן עדים שיעידו כי היא שוחחה עמם בטלפון

הנייד בעת נסיעתה באוטובוס. לטענת המבקש, ראיות נוספות המקימות ספק סביר בדבר אשמתו, ניתן למצוא - הן בראיות אודות מניע אפשרי של מי מבני משפחת המנוחה לפגוע בה, על-רקע מה שמכונה "פגיעה בכבוד המשפחה"; הן בראיות אודות מציאת הגופה כשהיא מעורטלת בחלקה, באופן המצביע לכאורה על ביצוע מעשים מגונים בטרם הרצח - דבר שאינו מתיישב עם הודאת המבקש; והן העובדה שצמיד שענדה המנוחה - על-פי גרסת אמה - לא נמצא בזירה, ואף לא בבית המבקש. בנסיבות אלו, לשיטתו של ב"כ המבקש, קיימת אפשרות סבירה לפיה מי שרצח את המנוחה, שדד אותה וניסה לפגוע בה מינית - דבר שאינו מתאים לתיאור שנמסר על-ידי המבקש בהודאתו באוזני המדובב.

המבקש אף מעלה טענות בדבר מחדלי חקירה, שלשיטתו מצביעים על הימנעות מכוונת מאיסוף ראיות רלבנטיות, ובכלל זה מלין על כך שהמשיבה מתעלמת מבקשותיו לקבל מהרשות הפלסטינית דו"חות אודות הממצאים בזירת הרצח, לאחר שנתחוויר כי חוקרים מהרשות הפלסטינית הגיעו לזירה. בהקשר זה מלין ב"כ המבקש על הימנעותה של ב"כ המשיבה מלפנות לרשות הפלסטינית לשם קבלת החומר המבוקש.

תמצית טיעוני המשיבה בעניין הראיות לכאורה והכרסום הראייתי הנטען

8. ב"כ המשיבה גורסת, כי הראיה המרכזית המפלילה את המבקש, היא אכן הודאתו המפורטת באוזניו של המדובב, וכי די בהודאה זו כדי להקים סיכוי סביר להרשעה; שעה שמדובר בהודאה מפורטת המתארת את המניעים למעשה, את סדר האירועים ואת מהלך הדברים ביום הרצח, לרבות תחושות רגשיות. לדבריה, אין בחוות-דעתו של הפתולוג כדי להפריך את הודאתו של המבקש בעניין אופן ביצוע החניקה, שכן הפתולוג אישר כי קיימת אפשרות ש"תעלת החנק" נגרמה על-ידי הרעלה שעטתה המנוחה על ראשה וצווארה בזמן הרצח, בשעה שהמבקש הידק את הרעלה על הצוואר באמצעות ידיו. לדבריה, אף קיימת אפשרות שהמבקש לא פירט באוזני המדובב את כל שלבי החניקה, והסתפק בתיאור כללי - לרבות הסימן האוניברסלי של חניקה באמצעות כפות ידיים - לפיו חנק את המנוחה באמצעות ידיו. מכל מקום, לשיטת ב"כ המשיבה, השאלות העולות בעניין מנגנון גרימת המוות, אמורות להיות מוכרעות במסגרת ההליך העיקרי, ואין בעדותו של הפתולוג כדי להביא לכרסום משמעותי במשקלה של הודאת המבקש. ב"כ המשיבה מוסיפה, כי פרטים שונים שמסר המבקש למדובב, ואשר לא היו ידועים למשטרה באותה עת, נתמכים בראיות חיצוניות. כך, למשל, ציין המבקש, כי מסר את הטלפון הנייד שלו לחברו לאחר האירוע, והחבר - איאד קובאנה - אישר זאת בהודעתו. בנוסף, ציין המבקש, כי הרכב נשטף על-ידי חברו - יעקב שווקי. כאמור, האחרון אישר כי שטף את הרכב כשבועיים וחצי לאחר האירועים, אך טען כי השטיפה הייתה ביוזמתו שלו. עם זאת, מדו"ח האזנה של שוטר לשיחה בין השניים, עולה, כאמור, כי המבקש נשמע אומר ליעקב "תשטוף טוב". עוד ציין המבקש בהודעתו באוזני המדובב, כי

ביסוד המניע לביצוע הרצח עמד קשר רומנטי שבין המנוחה לאָר - ג'לאל קונבר. האחרון אישר רק מקצת הדברים; ומסר, בין-השאר, כי המבקש ביקש ממנו שלא להיות בקשר עם המנוחה. בנוסף מפנה ב"כ המשיבה לחיזוקים נוספים להודאת המבקש, שנמצאו בראיות חיצוניות: הימצאות הטלפונים הניידים של המנוחה בחדרו של המבקש, לאחר שתחילה הכחיש הימצאותם בידיו, ובהמשך אישר כי קיבל אותם מהמנוחה ביום היעלמותה; ומציאת התליון שענדה המנוחה, בסלון דירתו של המבקש - תליון שזוהה על-ידי אחותה ואָמה של המנוחה. באשר לזיהוי התליון על-ידי האָם, אישרה ב"כ המשיבה, כי האָם אומנם מסרה מספר גרסאות בעניין זה, אך טענה כי שאלת אמינות הזיהוי אמורה להיבחן על-ידי ההרכב הדין בתיק; וכי מכל מקום, התליון זוהה בוודאות על-ידי אחותה של המנוחה. תימוכין נוספים להודאת המבקש באוזני המדובר מבקשת ב"כ המשיבה לבסס על שקרי המבקש, הן לעניין הימצאות החפצים של המנוחה בביתו, כמו הטלפונים הניידים של המנוחה שהיו בשימוש עד למועד היעלמותה, וכמו התליון שענדה על צווארה, והן בעניין הכחשת פגישתו עם המנוחה. בהקשר זה הדגישה, כי בהודעותיו הראשונות במשטרה לא הזכיר המבקש את מפגשו עם המנוחה ביום היעלמותה, ורק בחקירה החמישית אישר כי נפגש עִמה באותו מועד. כך גם לגבי מכשירי הטלפון - עת טען המבקש בתחילת חקירתו כי לקח אותם מהמנוחה כשבוע לפני היעלמותה, ורק בהודעה נוספת - לאחר שעומת עם ראיות לפיהן המכשיר היה בשימוש המנוחה - אישר כי קיבל אותם מידה ביום היעלמותה. בנוסף טוענת ב"כ המשיבה, כי קיימת היתכנות אפשרית לביצוע הרצח על-ידי המבקש במקום ובזמן, לנוכח איכון הטלפון הנייד שלו באזור זירת הרצח, במועד היעלמות המנוחה. באשר לטענת המבקש, לפיה זוהתה המנוחה בעת שנסעה באוטובוס במועד היעלמותה, טוענת ב"כ המשיבה כי הראיות בדבר הזיהוי, שתובאנה מן הסתם על-ידי הסנגוריה בפרשת ההגנה, אינן חד-משמעיות, והערכתן תהא נתונה להכרעתו של ההרכב הדין בתיק. בכל הנוגע לטענת המבקש, בדבר האינדיקציות לביצוע עבירת מין במנוחה עובר לרציחתה, ובין-השאר על בסיס התצלומים המתעדים את גופת המנוחה, מדגישה המשיבה, כי אין מדובר באינדיקציות ודאיות, ומכל מקום - אין לשלול כי המבקש נמנע מלפרט באוזני המדובר את מלוא הפרטים על מעשיו באירוע. בהתייחס לטרוניות ההגנה על אי-המצאת תקליטורים המתעדים חקירות רבות, דבר שעל-פי טענת המבקש יביא להימשכות ההליכים, מציינת ב"כ המשיבה כי התקליטורים לא הועברו מחמת תקלה, שנסיבותיה לא נתחווירו לה.

דיון - תשתית הראיות לכאורה והכרסום הנטען בה

9. בכל הנוגע לבחינתן של ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של נאשם, בעת דיון בבקשה למעצר עד לתום ההליכים, הרי שכבר נפסק כי זו "אינה דורשת הוכחה ברמת הסתברות של מעל לכל ספק סביר אלא מסתפקת בבחינת הכוח ההוכחתי הפוטנציאלי הטמון בחומר החקירה הגולמי", וכי " 'ראיות לכאורה' בהקשר זה הן ראיות שלגביהן קיים

סיכוי סביר שעיבודן במהלך המשפט - תוך כדי העברתן בכור ההיתוך של החקירות, ממבחני הקבילות והמשקל - יוביל בסופו של המשפט לביסוס אשמתו של הנאשם מעבר לספק סביר" (בש"פ 6910/13 מדינת ישראל נ' האדי קבלאן (17.10.13); ובש"פ 8087/95 זאדה נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2) 133 (1996)). כפי שהודגש בפסיקה, קיומן של סתירות, או אי-התאמות בראיות, אינן שוללות את ערכן הלכאורי של הראיות; ובשלב דיוני זה של המעצר, לא נדרש בית-המשפט לעמוד על משקל הראיות, או לקבוע ממצאים בעניין מהימנות העדים כפי שנעשה בתיק העיקרי, ודי אם קיים פוטנציאל ראייתי להרשעת הנאשם בתום משפטו (בש"פ 2607/10 פיניאן נ' מדינת ישראל (18.4.10); ובש"פ 7514/10 לוטנר נ' מדינת ישראל (2.11.10)).

באשר לבקשה לעיון חוזר בהחלטה בדבר מעצר עד לתום ההליכים, מן הטעם של כרסום ראייתי במהלך שמיעת התיק, מורה הפסיקה ש"יש להראות כי בתשתית הראייתית חל "מהפך ראייתי", "כרסום מהותי ומשמעותי", "שינוי דרמטי", "כרסום עמוק", כי "הקערה נהפכה כליל על פיה", כי השינויים הם כאלה "שמוטטו את ראיות התביעה" וכיו"ב" (בש"פ 6816/13 ערן אוחיון נ' מדינת ישראל (31.1.14); וראו האסמכתאות המפורטות שם). כן הודגש בפסיקה בהקשר זה, כי יש להוכיח "כרסום מהותי ומשמעותי... עד כדי הטיית הכף לזכות הנאשם באופן שהסיכויים לזיכויו עולים מעל הסיכויים להרשעתו" (בש"פ 3716/15 רמזי זיתון נ' מדינת ישראל (3.6.15); ובש"פ 90/15 ראפאת דבש נ' מדינת ישראל (2.3.15)).

10. מן הכלל אל הפרט: לאחר בחינת מכלול טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי תשתית הראיות לכאורה מקימה סיכוי סביר להרשעתו של המבקש בעבירת הרצח, כפי שאף היה בעת הגשת כתב-האישום; וכי לא חל בה כרסום, לא כל שכן כרסום ממשי ומשמעותי, המקים עילה לשינוי ההחלטה בדבר מעצרו של המבקש עד לתום משפטו.

תשתית הראיות לכאורה שעמדה בעת הגשת כתב-האישום, מתמקדת, כאמור, בעיקרה, על הודאתו של המבקש שנמסרה באוזני המדובב המשטרתי, לפיה רצח את המנוחה, כמפורט בכתב-האישום. כאמור, בהודאתו הלכאורית האמורה תיאר המבקש, בהרחבה ובפירוט רב, את מערכת יחסיו עם המנוחה, כיצד גילה את הקשר שלה עם אחרים ועקב אחריה, כיצד תכנן את הרצח, וכיצד הוציאו אל הפועל; הכל תוך תיאור מפורט של האירועים, ואגב התייחסות לתחושותיו - הן לפני המעשה, הן בזמן הרצח והן לאחר מכן. ראיות המאמתות פרטים מהודאתו, ניתן למצוא, בין-השאר - בעובדת פגישתו של המבקש עם המנוחה בעת שיצאה ממקום עבודתה ביום היעלמותה; בפלטי התקשורת הסולרית, המצביעים לכאורה על הימצאותו במועד זה באזור שבו בוצע הרצח; ובפריטים שנמצאו בדירת המבקש, אשר על-פי הראיות ניטלו מאת המנוחה בסמוך לרצח - שני טלפונים ניידים של המנוחה ותליון שענדה. חיזוק למארג

הראייתי המפליל ניתן למצוא בראיות לכאורה אודות כזבי המבקש בשלבים הראשונים של החקירה המשטרתית - עת ציין באותה עת כי לא נפגש עם המנוחה ביום היעלמותה, ושעה שטען כי נטל ממנה את מכשירי הטלפון כשבוע לפני מועד זה. כאמור בסקירת הרקע המשפטי לעיל, בשלב דיוני זה של בחינת הראיות לכאורה, קיומן של סתירות או אי-התאמות בראיות אינן שוללות את ערכן הלכאורי של הראיות; ודי בכך שקיים פוטנציאל ראייתי, המקיים סיכוי סביר להרשעה בתום המשפט, לאחר העברת הראיות ב"כור ההיתוך" של החקירות, מבחני הקבילות והמשקל. כך הוא המקרה שלפנינו. מארג הראיות האמור מקיים סיכוי סביר להרשעתו של המשיב בעבירת הרצח המיוחסת לו. בכל הנוגע לסתירות ולאי-ההתאמות הנטענות, בין ההתוודות לכאורה של המבקש באוזני המדובב, בעניין אופן ביצוע החניקה, לבין מנגנון החנק שגרם למותה של המנוחה על-פי הערכת הפתולוג - הרי שאלו תיבחנו על-ידי המותב הדן בתיק לגופו, זאת לאור מכלול הראיות וההתרשמות מהעדויות. בהקשר זה יידרש המותב להחליט, אם אכן קיימת סתירה מהותית או אי-התאמה בין הודאת המבקש לבין חוות-דעת הפתולוג, ואם קיימת - מה נפקותא; שכן עשויה להיות אפשרות לפיה המבקש לא תיאר באוזני המדובב את הליך החניקה לפרטיו, והסתפק בתיאור כללי, כמו-גם האפשרות, לפיה ביקש הלה שלא למסור את כל הפרטים אודות אופן ביצוע הרצח. מכל מקום, אין בעדות הפתולוג כדי להביא לכרסום ממשי ומשמעותי בהתוודות המבקש בביצוע הרצח, ולא ניתן לקבוע בשלב דיוני זה כי התוודותו של המבקש בביצוע הרצח מופרכת בחוות-דעתו של המומחה. גם הטענות הנוספות שהעלה ב"כ המבקש, בעניין משקלה הדל של ההודאה, אמורות להיות מוכרעות על-ידי הערכאה המבררת. גם הטענות שהעלה ב"כ המבקש כלפי אמינות זיהוי התליון שנמצא בביתו של מרשו, כתליון שענדה המנוחה, אמורות להתברר על-ידי המותב הדן בתיק, ואין בהן כדי לכרסם באופן משמעותי בתשתית הראיות לכאורה. לכך יש להוסיף, כי אין בראיות שהפנה אליהן ב"כ המבקש - הן בעניין נסיעתה של המנוחה באוטובוס לאחר סיום עבודתה, הן בדבר האפשרות לפיה הותקפה מינית ונשדדה עובר לרצח, והן לגבי מניע אפשרי לרצח על-ידי אחד מבני משפחתה - כדי לפגום בשלב דיוני זה של בחינת הראיות לכאורה, במסקנה לפיה המארג הראייתי שהוצג לעיל מקיים סיכוי סביר להרשעת המשיב; זאת בפרט בשים לב לכך שהראיה העיקרית והמרכזית נסמכת על הודאה לכאורה נרחבת ומפורטת. "הראיות המזימות" שהציג, אל מול ההתוודות המפלילה באוזני המדובב, תיבחנו על-ידי המותב הדן בתיק במסגרת הערכת הראיות. דין הבקשה לעיון חוזר, אפוא, להידחות; זאת הואיל ותשתית הראיות לכאורה שעמדה בעת הגשת כתב-האישום הקימה סיכוי סביר להרשעת המבקש, והיות שלא חל עם שמיעת הראיות כרסום ראייתי מהותי ומשמעותי, בבחינת "שינוי דרמטי" שיש בו כדי "להפוך כליל את הקערה על פיה" "ולמוטט את ראיות התביעה", כאמור בפסיקה.

סיכומם של דברים: לא קמה עילה לעיון חוזר בשל כרסום בתשתית הראייתית; והתשתית הלכאורית האמורה מקימה, כאמור, סיכוי סביר להרשעתו של המבקש בעבירת הרצח שיוחסה לו בכתב-האישום. אין בטענות הרבות שהעלה ב"כ המבקש במסגרת הבקשה לעיון חוזר - אשר פורטו בהרחבה לעיל - כדי לערער תשתית זו, לצורך

ההחלטה בדבר הסיכוי הסביר להרשעה; ומן הסתם טענות אלו תידונה על-ידי המותב הדין בתיק לגופו, במסגרת הכרעת-הדין לאחר בחינה של מכלול הראיות ומשקלן.

11. משנדחו טענותיו של המבקש בעניין הכרסום במסד הראיות לכאורה, קמה בעניינו עילת מעצר, לפי סעיף 21(א)(1)(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים) התשנ"ו-1996 (להלן - חוק המעצרים), מחמת המסוכנות הטבועה במעשים שהואשם בהם. בנוסף, קמה עילת מעצר נגדו לפי סעיף 21(א)(1)(א) לחוק הנ"ל, בשל החשש המובנה להימלטות מן הדין, כאשר מדובר בעבירה שהעונש המרבי שנקצב בצדה הוא מאסר עולם. המבקש מואשם, כאמור, בעבירת רצח, ובעבירות נילוות; וכבר נפסק, כי "רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי דופן, ניתן יהיה להסתפק בחלופה למעצרו של מי שמואשם בעבירה של רצח בכוונה תחילה, שהיא החמורה שבעבירות", שכן "מטבע הדברים, אדם המסוגל לבצע רצח, מסוכן הוא לביטחון הציבור, וקשה ביותר להפריך חזקת מסוכנות זו" (ב"ש 2646/97 סהראב עודה נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(1) 523 (1997)); וכן ראו: בש"פ 6200/03 האשם חמודה נ' מדינת ישראל (23.7.03)). כן נפסק, כי שחרור בערובה בעבירת רצח הוא נדיר, לא רק מחמת המסוכנות האינהרנטית הטבועה בעבירה, אלא גם בשל החשש להימלטות נוכח העונש הצפוי לנאשם ככל שירשע בדין (בש"פ 194/10 מחמוד חמודה נ' מדינת ישראל (27.1.10)). עם זאת הובהר בפסיקה, לאור קביעתו של המחוקק בסעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים, כי גם בעבירות שדין מאסר עולם, חובה לבחון את הסיכון שנשקף מהנאשם הספציפי, ואם עניינו בא בגדרם של המקרים החריגים והנדירים שבהם ניתן להשיג את מטרת המעצר בחלופת מעצר, אף כשיש ראיות לכאורה לביסוס האישום (ב"ש 2646/97 בעניין סהראב עודה, לעיל). בדיקת המסוכנות מחייבת בחינת שני היבטים: האחד, עניינו מעשה העבירה, קרי - האם המעשה עצמו בנסיבותיו מעלה חשש כי הנאשם יסכן את ביטחונו של הציבור ויבצע עבירה דומה; והשני, עניינו עושה העבירה, עברו ואופיו (בש"פ 5222/97 פטשניק נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 720 (1997)); בש"פ 6700/04 מדינת ישראל נ' תבאת גרה (19.7.04); ובש"פ 4812/05 עיסאם זחאלקה נ' מדינת ישראל (20.6.05)). באשר ליחס שבין שני ההיבטים האמורים, בזיקה לעבירות של קטילת חיים, נפסק, לא אחת, כי ככל שמדובר במעשה שבוצע בדם קר ובאכזריות, מעיד הדבר על מסוכנות גבוהה שלא ניתן להפיגה בחלופת מעצר, גם כאשר מדובר בנאשם ללא הרשעות קודמות (בש"פ 6304/02 איסאקוב נ' מדינת ישראל (30.7.02)); בש"פ 5222/97 בעניין פטשניק, לעיל; ובש"פ 194/10 בעניין מחמוד חמודה, לעיל). במסגרת השיקולים שעל בית-משפט להביא בחשבון בסוגיית חלופת המעצר, נכלל גם השיקול המתייחס לעוצמת הראיות (בש"פ 9261/06 וליד מזאריב נ' מדינת ישראל (13.12.06)). עם זאת, במקרים שבהם חל כרסום באיכות הראיות לכאורה ועוצמתן, נוטה בית-המשפט להסתפק בחלופת מעצר (ב"ש 7797/08 קאדר נ' מדינת ישראל (28.9.08); ובש"פ 1549/08 מדינת ישראל נ' אזולאי (18.2.09)), אף אם מדובר בעבירת רצח (בש"פ 5294/11 משה שלשווילי נ' מדינת ישראל (24.7.11); ובש"פ 4812/05 עיסאם זחאלקה נ' מדינת ישראל (20.6.05)). ואולם, בעניינו, כפי שנקבע לעיל, לא חל כרסום באיכות הראיות לכאורה ועוצמתן.

בענייננו, מסוכנותו של המבקש הנה ברורה, זאת לנוכח עבירת הרצח בגינה הועמד לדין, כאשר לכך מתווספים עברו הפלילי בעבירת שוד מזוין, וכן האיום שהשמיע המבקש באוזניו של המדובר לפגוע בג'לאל קונבר. בנסיבות אלה, לא קיימת כל חלופת מעצר בעניינו של המבקש, שתפיג את הסיכון המוגבר הנשקף ממנו לביטחון הציבור, ואשר תימנע את הימלטותו מן הדין מחמת העונש הצפוי לו, ככל שיורשע.

חלופת הזמן

12. עילה נוספת שעמדה ביסוד הבקשה לעיון חוזר, היא חלופת הזמן מעת מתן ההחלטה המקורית, ובהקשר זה מציין ב"כ המבקש, כי עתה השעה להידרש לטענה זו, הואיל ומרשו סיים לרצות את המאסר שהושת עליו במקביל למעצרו. בהקשר זה מוסיף וטוען ב"כ המבקש, כי תנאי מאסרו של מרשו כעציר היו מכבידים מתנאי מאסר רגילים, וכי חלופת הזמן ועינוי הדין מקימים עילה לשחרורו ממעצרו. עוד טוען ב"כ המבקש בעניין חלופת הזמן, כי ההליכים במשפט אינם צפויים להסתיים בקרוב, זאת, בין-השאר, לנוכח העובדה שנתגלה לו לאחרונה כי מחמת תקלה של המשיבה, לא הומצאו לו כ-50 תקליטורים. לטענתו, טרם קיבל את מרבית התקליטורים, ובעקבות חשיפתם יבקש להחזיר עדים לדוכן העדים בשנית. יצוין, כי בתיק זה נקבעו על-ידי ההרכב הדן בתיק מועדים נוספים להמשך שמיעת ההוכחות, האחרון שבהם ביום 4.2.16.

אמנם סעיף 52 לחוק המעצרים, מונה כעילה לעיון חוזר גם את שאלת חלופת הזמן. עם זאת נפסק, כי "שאלת חלופת הזמן צריכה להיבחן בעיקר במסגרת הליכי המעצר לפי סעיף 62 לחוק ולא במסגרת עיון חוזר לפי סעיף 52 לחוק" (בש"פ 4309/15 פואד אבו מנה נ' מדינת ישראל (6.7.15)). לנוכח העובדה שמשפטו של המבקש לא הסתיים בפרק זמן של תשעה חודשים, ובית-המשפט העליון נדרש מעת לעת להאריך את תקופת המעצר, בהתאם לסעיף 62 לחוק הנ"ל, סבורני כי שאלת חלופת הזמן אמורה להיבחן בעיקר במסגרת הדיונים בבית-המשפט העליון. מכל מקום, לא מצאתי כי בענייננו קמה עילה לשחרור המבקש ממעצרו בשל חלופת הזמן מעת מעצרו; מה גם, שבמרבית תקופת המעצר, ריצה הלה עונש מאסר שהוטל עליו בתיק אחר.

התוצאה

13. על-יסוד האמור לעיל, הבקשה לעיון חוזר נדחית.

ניתנה היום, כ"ט חשון התשע"ו, 11.11.15 במעמד באי-כוח הצדדים והמבקש.

יורם נועם, שופט